

การประกอบธุรกิจการค้าอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบทั้งโดยบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของกิจการโดยลำพัง หรืออาจดำเนินการโดยร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นเป็นกลุ่มคณะก็ได้การที่จะตัดสินใจเลือกดำเนินการค้าในรูปแบบใดนั้น ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น ลักษณะของกิจการค้า เงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การประกอบธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จ นำมาซึ่งผลประโยชน์และกำไรสูงสุด

รูปแบบองค์กรธุรกิจ

เป็นนิติบุคคล (จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย)

- ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน แบ่งเป็น ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน และห้างหุ้นส่วนจำกัด
- บริษัทจำกัด
- บริษัทมหาชนจำกัด
- องค์กรธุรกิจ จัดตั้งหรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายเฉพาะ

ไม่เป็นนิติบุคคล (อาจต้องจดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ทะเบียนพาณิชย์)

- กิจการเจ้าของคนเดียว
- ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ความรู้เบื้องต้น - ห้างหุ้นส่วน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แบ่งห้างหุ้นส่วนออกเป็น 2 ประเภท คือ

- (1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- (2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ห้างหุ้นส่วนสามัญ คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียว

โดยผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดจำนวน

ห้างหุ้นส่วนสามัญ จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นห้างหุ้นส่วนสามัญจึงแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- (1) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
- (2) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและมีชื่อเรียกโดยเฉพาะว่า "ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล"

โครงสร้างห้างหุ้นส่วนสามัญ

- (1) มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- (2) มีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียว คือ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ โดยผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดจำนวน
- (3) ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนเข้าเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการได้
- (4) จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ก็ได้ ถ้าจดทะเบียนเรียกว่า "ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล"

ห้างหุ้นส่วนจำกัด คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วน 2 จำพวก ดังนี้คือ

- (1) หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ได้แก่ ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งรับผิดชอบจำกัดเพียงจำนวนเงินที่ตนรับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วนเท่านั้น
- (2) หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด ได้แก่ หุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งรับผิดชอบในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน

โครงสร้างห้างหุ้นส่วนจำกัด

- (1) มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- (2) ผู้เป็นหุ้นส่วนมี 2 จำพวก คือ
 - หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด รับผิดชอบเฉพาะจำนวนเงินที่รับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วน
 - หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด รับผิดชอบในบรรดาหนี้สินของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน
- (3) ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้นเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ
- (4) ต้องจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การดำเนินการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน

เมื่อมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงใจที่จะเข้าร่วมลงทุนประกอบกิจการเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบรรดาผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการขอจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่ห้างนั้นมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่

กรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด กฎหมายกำหนดให้ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จะเป็นได้เฉพาะแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้น

การดำเนินการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหรือเลิกและชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน

ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้นได้ตกลงที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรายการใด ๆ ที่ได้จดทะเบียนไว้ เป็นอย่างอื่น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนประสงค์จะเลิกกิจการ ก็จะต้องไปดำเนินการขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมรายการนั้น ๆ หรือจดทะเบียนเลิกและเสร็จการชำระบัญชี ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่ห้างนั้นมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่

การจดทะเบียนจัดตั้งและแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องดำเนินการตามวิธีและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและระเบียบของทางราชการได้กำหนดไว้

รายการจดทะเบียนที่ห้างหุ้นส่วนจะต้องจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม

- (1) ชื่อห้างหุ้นส่วน
- (2) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และ/หรือสำนักงานสาขา
- (3) วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วน
- (4) ผู้เป็นหุ้นส่วน
- (5) หุ้นส่วนผู้จัดการ
- (6) ข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการ
- (7) ตราสำคัญของห้างหุ้นส่วน
- (8) รายการอื่น ๆ ที่เห็นสมควรจะให้ประชาชนทราบ
- (9) ควบห้างหุ้นส่วน

หน้าที่ของห้างหุ้นส่วน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีหน้าที่ ต้องจัดทำงบการเงินประจำปี ยื่นต่อสำนักบริหารข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายใน 5 เดือน นับแต่วันปิดรอบปีบัญชี แม้ว่ายังมิได้ประกอบกิจการก็ตาม มิฉะนั้นมีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

กิจการที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาในการยื่นจดทะเบียน

- (1) คำขอจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ ต้องยื่นจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง (หุ้นส่วนผู้จัดการ เข้า - ออก)
- (2) คำขอจดทะเบียนเลิกห้างหุ้นส่วน ต้องยื่นขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่เลิกกัน
- (3) คำขอจดทะเบียนเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี ต้องยื่นขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่ วันที่ได้เปลี่ยนตัว
- (4) คำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจผู้ชำระบัญชี ต้องยื่นขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ประชุมได้มีการลงมติ หรือวันที่ที่ศาลได้มีคำพิพากษา

- (5) ค่าของทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วน ต้องยื่นขอจดทะเบียนภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมได้มีการลงมติ
- (6) การยื่นรายงานการชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วน ต้องยื่นทุกกระยะ 3 เดือนครั้งหนึ่งนั้น ผู้ชำระบัญชีจะต้องยื่นรายงานการชำระบัญชี ภายใน 14 วัน นับแต่วันครบกำหนด 3 เดือน

บทความนำอื่นๆ

- [รายจ่ายต้องห้าม โดยผลของกฎหมาย](#)
- [ความรับผิดของผู้จ่ายเงินได้ กรณีไม่นำส่งภาษี หัก ณ ที่จ่ายบริการด้านภาษี](#)
- [ภาษีซื้อต้องห้าม](#)
- [เกณฑ์ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม](#)
- [ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม](#)
- [กิจการรับเหมาก่อสร้าง](#)
- [ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกรรมการ](#)
- [ทำบัญชีอย่างไรให้สรรพากรยอมรับ](#)
- [กลยุทธ์สรรพากรตรวจสอบและประเมินภาษี](#)
- [ขั้นตอนการทำลายเอกสาร](#)